

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2024

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2025 hebben ontvangen. Het ingevulde aanvraagformulier dient voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt na ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

Uitgebreid formulier

Dit betreft het uitgebreide formulier. Gemeenten die over 2022 en/of 2023 ook een vangnetuitkering hebben ontvangen, dienen gebruik te maken van dit formulier. Uitzondering hierop betreft gemeenten tot 5.000 inwoners. Deze mogen te allen tijde gebruik maken van het basisformulier, ook als in de voorafgaande jaren een vangnetuitkering is toegekend.

Aanpassingen in het format van de pagina's met vragen en ondertekening niet toegestaan

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

Meer informatie

Op de website van de Toetsingscommissie staat een verdere toelichting op dit formulier:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2024>

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De checklist staat samen met andere informatie op de website van de VNG:

<https://vng.nl/artikelen/vangnetuitkering-participatiewet-informatie-voor-raadsleden>

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Die geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij of zij instemt. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal 300 à 400 woorden.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Op welke wijze heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd?

In dit onderdeel beschrijft het college op hoofdlijnen hoe het de raad betrokken heeft bij het proces vanaf de signalering van het tekort. Daarbij gaat het om het proces van het bepalen en treffen van maatregelen tot aan het moment van het voorleggen van de verklaring van het college aan de raad. Het college geeft aan op welke momenten het de gemeenteraad heeft geïnformeerd. Het college dient hiervoor een X te plaatsen bij de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
X	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
X	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
X	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
X	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdpijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden plaatst het college een X voor de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

NB: bovenstaande tabel dient pas te worden ingevuld nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

In dit onderdeel dient het college een analyse op te nemen van de oorzaken van het tekort (A1). Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente of de eigen arbeidsmarktregio. Ook dient het college een analyse op te nemen van de effecten van de getroffen maatregelen in voorgaande jaren, zoals die zijn beschreven in de aanvraag voor een vangnetuitkering over 2022 en/of 2023 (A2).

A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente

Voor de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen Participatiewet ontvangt de gemeente middelen via de gebundelde uitkering (BUIG). Een belangrijk uitgangspunt hiervan betreft de bekostigingswijze die voor Beek van toepassing is, namelijk het historisch model, waarbij via T-2 de gerealiseerde bekostiging alsnog plaatsvindt (echter 2 jaar later = T - 2). Bij een oplopend bijstandsvolume zal de gemeente de tekorten zelf moeten aanvullen en kan in voorkomend geval van de vangnetregeling gebruik maken. Uit de onderstaande cijfers is aangegeven wat de omvang van deze tekorten betreft.

Rijksbijdrage	€	4.192.363,00
Besteding Pw: algemene bijstand	€	4.421.211,00
Baten Pw: algemene bijstand	€	29.897,00-
Besteding IOAW	€	66.865,00
Besteding IOAZ	€	20.539,00
Besteding Pw: loonkostensubsidie	€	202.288,00
Baten Pw: LKS	€	2.100,00-
BBZ levensonderhoud	€	9.604,00
	€	<hr/> 4.688.510,00
<i>Samenvatting:</i>		
Inkomsten BUIG	€	4.192.363,00
Uitgaven BUIG	€	<hr/> 4.688.510,00
Tekort op de BUIG	€	496.147,00-

Het resultaat in 2021 was € 19.430 positief. In 2022 was er een gering tekort van € 12.223. Het tekort over 2023 bedroeg € 311.588. In 2024 is het tekort € 496.147.

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

De uitvoering van de Participatiewet (P-wet) is door de gemeente Beek opgedragen aan Vidar, het participatiebedrijf in de Westelijke Mijnstreek, waarin ook de gemeente Stein en Sittard-Geleen (als centrumgemeente) zijn vertegenwoordigd. Vidar heeft in de uitvoering van de P- wet een volledige arbeidsladder ingericht, om daarmee mensen uit de P- wet zo dicht mogelijk te ontwikkelen naar de reguliere arbeidsmarkt. Dit leidt tot een duurzame uitstroom uit de P- wet. Echter, de effecten van het afbouwen van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de sterke versobering van de Wet jong gehandicapten (WAJONG) heeft ertoe geleid dat er ook een aanzienlijk aantal P- wetters slechts in zeer geringe mate tot ontwikkeling in staat zijn, waardoor dit als effect heeft een opstuwende werking op de instroom in de P- wet. Om verder de kansen van de P- wetters te verbeteren investeert Vidar in het aantrekken van nieuwe product- markt combinaties, met name gericht op groeisectoren of sectoren waarin veel passend werk beschikbaar is, als ook wordt geïnvesteerd in trajecten om kandidaten arbeidsfit te maken, zoals werkplekken waarin dit arbeidsfit- maken voorop staat.

De samenwerking met de gemeenten Sittard-Geleen en Stein, gebundeld in de Westelijke Mijnstreek in Zuid-Limburg op het terrein van de uitvoering van de Participatiewet leidt tot efficiencyvoordelen en verhoogt de doelmatigheid in de uitvoering. De effecten hiervan op de uitvoeringskosten en de bemiddeling en begeleiding van P- wetters naar zo regulier mogelijke arbeid leiden tot de beheersing en de reductie van het voor de gemeente Beek van toepassing zijnde tekort. Daarnaast heeft de gemeente Beek geïnvesteerd in de uitwerking van een nieuwe visie op het sociale domein, waarbij met name aan bestaanszekerheid van kwetsbare mensen wordt gewerkt. Daarmee worden belangrijke belemmeringen weggenomen voor mensen om weer deel te gaan nemen aan het arbeidsproces, hetgeen uitstroom uit de bijstand als doel heeft. Samengevat is daarmee enerzijds geïnvesteerd in een zo volledig mogelijk pakket aan instrumenten om P- wetters te ontwikkelen naar zo regulier mogelijke arbeid. Anderzijds is in de bedrijfsvoering permanent gewerkt om door efficiency en innovatie de uitvoeringskosten zo laag mogelijk te houden, hetgeen in de afgelopen jaren tot een beheersbare ontwikkeling van de kosten voor de uitvoering heeft zorggedragen.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Onder een externe maatregel wordt verstaan: een maatregel die tot stand is gekomen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente). Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden deze als intern aangemerkt.

Bij B1 (beschrijving getroffen interne maatregelen) en B2 (Beschrijving getroffen externe maatregelen) mag het college ingaan op eerder getroffen maatregelen die in 2024 zijn voortgezet. Ook kan het college ingaan op maatregelen die na evaluatie zijn stopgezet en op maatregelen die vanaf 2024 nieuw zijn getroffen.

Het college dient bij B1 minimaal één interne maatregel en bij B2 minimaal één externe maatregel te benoemen. Vereiste hierbij is dat deze maatregelen vóór 15 augustus 2025 zijn getroffen.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

Nieuwe visie op het sociaal domein

In 2024 heeft de gemeente Beek een nieuwe visie vastgesteld voor het sociale domein. Daarmee wordt onder andere ingezet om bestaanszekerheid van de Beekse inwoners, met name de meest kwetsbaren en diegenen die een bijstandsuitkering ontvangen, te bevorderen. De uitwerking ervan richt zich ook op een integrale toegang van hulp- en dienstverlening, als ook het bevorderen van de inzet van de eigen sociale basis en vangnet. De inzet hiervan, gestart in 2024 met verdere uitwerking in de komende jaren, leidt tot de bevordering van de bestaanszekerheid en daarmee het vermogen van mensen om uit de bijstand te stromen op weg naar zo regulier mogelijke arbeid en het zelf kunnen voorzien in voldoende inkomen. Voor de uitwerking van deze visie is tevens gebruik gemaakt van externe en ingehuurd expertise.

Investeren in monitoring van de ontwikkeling van de Beekse P- wet doelgroep

Op kwartaalbasis ontvangt Beek van de uitvoeringsinstantie Vidar een geactualiseerd overzicht van de ontwikkelingen van de P- wet , gericht op de Beekse situatie. Hierin zijn niet alleen de cijfers opgenomen; tevens zijn gegevens bekend bijvoorbeeld van de in- en uitroomredenen voor bijstand, het aantal mensen dat gebruik maakt van schuldhulpverlening en het gebruik van bijzondere bijstand. Via de kwartaalrapportages wordt met Vidar in een regionaal ambtelijk overleg een analyse gemaakt van de resultaten die vervolgens tot aanpassingen of bijstellingen kunnen leiden. De gegevens worden aangeboden via een systeem, Power- BI genaamd. In 2024 is geïnvesteerd in de kennis van het systeem waardoor naar verwachting in 2025 kan worden overgegaan op maandrapportages om daarmee nog “korter op de bal” te spelen.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen over die maatregel:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Ontwikkeling van het "Skills- lab" bij het P- bedrijf Vidar

Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest.

Via de regionale ambtelijke overleggen, de diverse strategische besprekingen en het bestuurlijk overleg worden de deelnemende gemeenten aan de Centrumregeling Vidar, is aan de orde gekomen dat aan de P- wetters een breder scala aan werk- en beroepsmogelijkheden dient te worden aangeboden om daarmee hun inzetbaarheid en ontwikkeling naar zo regulier mogelijke arbeid te bevorderen. Daardoor is een skills- lab ontwikkeld waarbij de kandidaten binnen de muren van het P- bedrijf met verschillende sectoren kunnen worden geconfronteerd. Denk daarbij aan sectoren zoals de bouw, gezondheidszorg, installatietechniek en logistiek. Via diverse publicaties is inzichtelijk geworden dat dit onder andere de groeisectoren zijn waar goede arbeidskansen liggen voor de doelgroep. Randvoorwaardelijk is wel dat kandidaten voldoende worden voorbereid op het werken in genoemde sectoren.

Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie.

Het verkregen inzicht is dat het investeren in P- wetters gericht moet zijn op het enerzijds wegnemen van belemmeringen voor passende arbeid (zie hiervoor de interne maatregelen die betrekking hebben op het investeren in bestaanszekerheid). Anderzijds dient de kandidaat een breed pallet van werkvormen te worden aangeboden om zijn of haar interesse in de diverse sectoren vast te stellen en van daaruit te investeren in de inzetbaarheid richting zo passend mogelijk (en zo regulier mogelijke) arbeid.

Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Het skills- lab is een permanent onderdeel geworden binnen de arbeidsparticipatie- ontwikkeling binnen het P- bedrijf. Ook is vastgesteld dat het ontwikkelen van nieuwe kansen voor P- wetters betekent dat er actief moet worden gezocht naar bedrijven die bereid zijn op hen of andere doelgroepen op te nemen

via een directe dienstbetrekking of via werken met loonkostensubsidie. Al deze maatregelen hebben als doel om mensen in de bijstand op diverse terreinen te helpen en te ondersteunen om uit te stromen naar zo regulier mogelijke arbeid.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen wordt gemonitord (C2).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). Indien het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk is, kan het college volstaan met een kwalitatieve toelichting.

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.

De genoemde effecten hebben in 2024 bijgedragen aan een beheersbare ontwikkeling van het bijstandsvolume. Deze ontwikkeling is in de hieronder staand grafiek aan te treffen.

JAAR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Q1	268	245	234	238	232	235	242
Q2	262	241	237	239	233	233	243
Q3	250	236	240	231	233	236	245
Q4	250	228	240	234	227	237	241
Gemiddelde per jaar (2024 = t/m Q2)	258	238	238	236	231	235	243
Gemiddelde 2018 t/m 2023							239
Volumeontwikkeling 2024 (t.o.v. gem. 2018-2023)							1,7%
Volumeontwikkeling 2024 (t.o.v. ult. 2023)							2,5%

Uit deze cijfers blijkt dat het volume in 2024 ten opzichte van 2023 is toegenomen met 2,5%. **Door de inzet van alle genoemde maatregelen en instrumenten is deze toename lager uitgekomen dan de voorspelling van de Marco Economische Verkenningen (MEV) die voor 2024 een groei van de bijstand had voorspeld van voor 2024 van 3,1%.**

C2. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.

Zoals eerder in deze aanvraag is opgenomen wordt per kwartaal via een maandrapportage inzicht gegeven in de volume- ontwikkeling binnen de P- wet. Vervolgens wordt via regionaal ambtelijk overleg de analyse van deze monitoring gemaakt die in het bestuurlijk overleg aan de orde komt. Dit kan vervolgens leiden tot aanpassingen of maatregelen.

D. Ondertekening

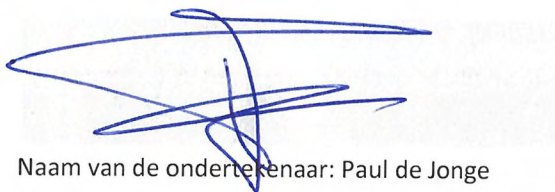
Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, is het aan de colleges en raden van gemeenten om de aanvraag op te stellen en in te dienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet.

De verklaring is slechts geldig indien het college deze met het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier heeft aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Beek verklaart dat het vóór 15 augustus 2025 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 3 juli 2025

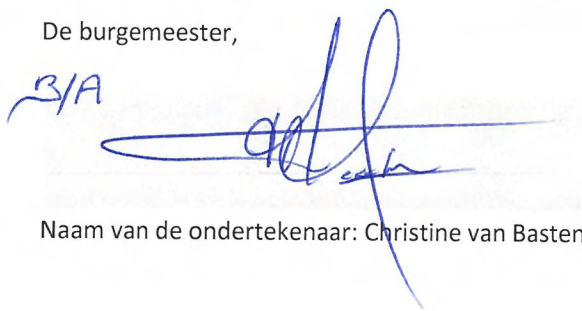
De secretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke.

Naam van de ondertekenaar: Paul de Jonge

De burgemeester,

B/A

A handwritten signature in blue ink, featuring a large loop and a long horizontal stroke. To the left of the signature, the initials 'B/A' are written in blue ink.

Naam van de ondertekenaar: Christine van Basten- Boddin

2. Instemming gemeenteraad

In artikel 10, eerste lid, onderdeel d, Besluit Participatiewet staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

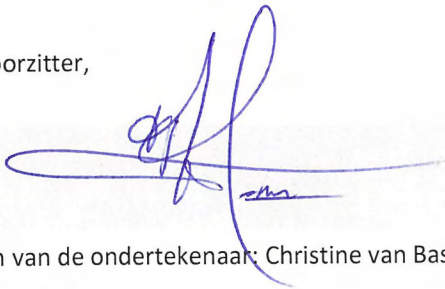
Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2025 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Beek stemt in met de onder 1 door het college van deze gemeente afgegeven verklaring.

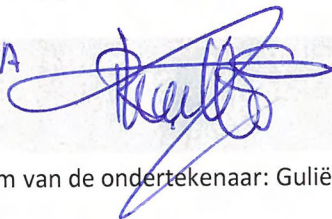
Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: Christine van Basten- Boddin

De griffier,

BA

Naam van de ondertekenaar: Guliël Erven